

Stedet for den i Lovforslaget nærmere begrænsede Refusion af Alders- og personlige Tillæg, at erholde af Statskassen som Bidrag til Udgifterne ved deres Skolevæsen enten en vis Procent af disse Udgifter eller en fast årlig Erstatning for hvert skolepligtigt Barn, der i Skoleåret i mere end en Maaned havde nydt Undervisning i Kommunens offentlige Skoler. Et saadant Bidrag, afsættet efter Børneantallet, og ansat f. Eks. til 6 Kr. årlig for hvert Barn, vilde overhovedet i Realiteten ikke medføre nogen væsentlig Afvigelse fra den i Lovforslaget indeholdte Fordeling af Statsbidraget til Skolevæsenet eller forøge Statsbidragets Størrelse i det hele, men vilde efter disse Medlemmers Formening, særlig med Hensigt paa Forholdene i Fremtiden være den for de mest fremmelige Kommuner heldigste Ordning af dette Forhold. Da imidlertid dette Forslag ikke har kunnet vinde Tilslutning hverken hos Ministeren eller hos Flertallet i Udvalget, har man ikke villet stille Ændringsforslag i ansøgte Retning, men anset det for rettest at indskrænke sig til foranstaaende Bemærkninger, der mulig kunne faa Betydning under Lovforslagets videre Behandling. — Med det heraf flydende Forbehold slutte disse Medlemmer sig i øvrigt til Flertallets Forslag.

Et Medlem, Breinholt-Bandborg, har vel i alt væsentlig kunnet slutte sig til de positive Resultater, der ere fremgaaede af Udvalgets Forhandlinger i Form af de af Flertallet stillede Ændringsforslag, men kan dertil ikke dele de almindelige Betragtninger, hvormed Flertalsbetænkningen indledes, da de Hovedsynspunkter, ud fra hvilke Regeringens Skolelovsforslag her bedømmes, staa i ikke ringe Modstæning til dem, som jeg vilde formene at være de naturligste. For mig stiller det sig nemlig saaledes: at naar man overhovedet finder Tiden inde til at lovgive om Folkef.olen, hvad der maaske turde være ret tvivlsomt, saa maatte denne Lovgivning først og fremmest:

- 1) tage bort hele Skolevæsenet op til Behandling;
- 2) tage Sigte paa at fremme og højne Folkeundervisningen, og
- 3) søge Lærernes Stilling — saavel med Hensyn til Avancement som til Løn — saa betrygget, som Statens og Kommunernes økonomiske Forhold vilde tillade.

Det er efter min Opfattelse de tre Hovedpunkter, der maa have sig for Øje, naar Taleren er om en Skolereform, og jeg kan næppe tre andet, end at denne Opfattelse i Grunden deles af Udvalgets Flertal, hvilket imidlertid ikke absolut kan forhindre, at dette af Opportunitetshensyn kan finde det rigtig at lade sig nøje med væsentlig kun at opnaa et af Hovedpunkterne, nemlig en Lønforbedring for Lærerne, ganske vist i Forbindelse med nogen Formindskelse af det Børneantal, der maa undervises af een Lærer. Ved en saadan Begrænsning af Forbringerne til en Skolelov giver man utvivlsomt Afkald paa en Skolereform, hvad der maaske efter de foreliggende Omstændigheder kunde kaldes helt forsvareligt, dersom det, der vindes, kunde opnaas uden en stærk Indgriben i hele den bestaaende Ordning i vort Skolevæsen og uden en afgjort Forrykkelse af den økonomiske Basis, hvorpaa dette hidtil har hvilet; saa det her kun drejede sig om, ad lempelige og tilvante Veje at indføre enkelte og ønskelige Forbedringer. Men saaledes er Forholdet jo slet ikke — alt, hvad der finansielt kræves af en stor og virkelig Skolereform, gøres der her Forbring paa, nemlig: foruden forøgede Ydelser af Kommunerne et Statstilskud af omtrent 2 Millioner med al Udsigt til at ville vokse. Vel er der af det her ansøgte Beløb hidtil til de mindste Læreronninger af Staten ydet et Tilskud af fra 300,000 til 500,000 Kr., men vel at mærke kun som fri og midlertidige Bevillinger.

Min Standpunkt er derfor, at naar Statskassen skal pålægges en saaa betydelig og stadig stigende Byrde, saa maa der til Gengæld opnaas noget andet og mere for selve Folkeundervisningen end det ene,